

בעזה"ש"ת

# דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו

בסעודת ל"ג בעומר

\*

בדרשת פרקי אבות

ובסעודת רעוא דרעוין

\*

פרשת אמור

שנת תש"ע לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מעדני מלך וויען

גליון תר"ג

להשיג אצל  
מכון מעדני מלך וויען

185 Wilson St.  
Brooklyn N.Y. 11211  
718.388.1751.#117



## דברי תורה

בפרקי אבות פרישת אמור תשי"ע לפ"ק

והיינו שהכתר שהוא עליון על הכתרים, שם טוב שעולה על גביהן, כתר זה נתגלה עליו, שזכה לכתר שם טוב, מרוב המעשים טובים שעשה.

**ואיתא** צוהר הק' (ח"א רנה בהשמות, ובז"ח ח"א מד),

זמנא חדא נפיק רבי שמעון וחמא עלמא דחשיך ואפיל ואסתתם נהוריה, אמר ליה לרבי אלעזר צריה תא ונחזי מה בעי קוב"ה למעבד בעלמא. אזלו ואשכחו חד מלאכא דדמי לטורא רברבא ואפיק תלתין שלהובין דנורא מפומיה, אמר לו רבי שמעון מה את בעי למעבד, אמר לו בעינא למחציה לעלמא, בגין דלא שכיחי תלתין זכאין דדרא, דהכי גזר קוב"ה על אצרהס דכתיב (בראשית יח-יח) היו יה"ה בגימטריא תלתין. אמר לו רבי שמעון במטו מנך זיל קמי קוב"ה ואינא ליה בר יוחאי שכיח בארעא, אזל ההוא מלאכא קמיה דקוב"ה ואמר ליה מאריה דעלמא גלי קמך מה דאמר לי

**במשנה** (אבות ד-יג) רבי שמעון אומר שלשה כתרים הם, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן ע"כ. הנה אנו עומדים כעת סמוך ונראה לכניסת היום של ל"ג בעומר, יומא דהילולא של האי תנא האלקי רבי שמעון, וכמה מתאים מאמר זה על האומרו, שזכה לכתר שם טוב בקרב כל ישראל, ומדי שנה בשנה מתרצה שמו הטוב, וחודר בלכות בני ישראל. וכתב צרבינו יונה שעל זה נאמר (קהלת ז-א) טוב שם משמן טוב, שאדם המניח צביתו שמן טוב, מריחים את ריח השמן בקרבת המקום, אבל צריחוק מקום לא יריחוהו, מה שאין כן מי שיש לו שם טוב, שמו הולך מסוף העולם ועד סופו.

**וגראה** דזהו מה שאנו אומרים בשבחו (צומר ואמרתם כה למי), נחמד מאד למעלה, זכה ליקר וגדולה, כתר עליון לו נגלה, אדונינו בר יוחאי,

שצקדושה צפחות מעשרה (מגילה כג:).  
 וכיון דשלשה כתרים הם, היינו שלשה  
 דרגות צקדושה, כריכין לעשרה נדיקים  
 מכל סוג, עשרה שמדריגתם צתורה,  
 ועשרה צעבודה כהני ה', ועשרה  
 צשררה ומלכות, ואין העולם יכול  
 להתקיים צפחות משלשים. אמנם צהיות  
 שכתר שם טוב עולה על גציהם,  
 ומעלתה יתר משלשה כתרים אלו,  
 ולכתר זה זכה רבי שמעון, כתר עליון  
 לו נגלה, ולכן הוא עולה צמעלתו על  
 שלשים נדיקים, והא אית חד ואנא  
 הוא, דכתיב ונדיק יסוד עולם.  
 [ונמעוררתי דלכן הילולא דרבי שמעון  
 הוא צכפירת הו"ד צצהו"ד, כי צ'  
 פעמים הו"ד מקפרו ל', מדריגתו של  
 רבי שמעון].

**ואיתא** צגמרא (צצא מניעה פו.) רבה  
 צר נחמני, אגב צמדא נח  
 נפשיה [מחמת אימת המלכות מת]  
 וכו', ערק ואזל לאגמא, הוה יתיב  
 אגורדא דדיקלא [על גזע דקל קאן]  
 וקא גריס, קא מיפלגי צמתיבתא  
 דרקיעא, אס צהרת קודמת לשער לצן  
 טמא [דשער לצן שפרח צו הוא סימן  
 לטומאה, דכתיב (ויקרא יג-כה) והנה  
 נהפך שער לצן צצהרת], ואס שער  
 לצן קודם לצהרת טהור [לפי מה  
 שכתוב צתורה], ספק, הקדוש צרוך  
 הוא אומר טהור, וכולהו מתיבתא

צר יוחאי, אמר ליה קוב"ה זיל  
 אחרציה לעלמא ולא תשגח צצר יוחאי,  
 כד אתא חזייה רבי שמעון למלאכא,  
 אמר לו אי לא תיזל גזירנא עלך דלא  
 תיעול לשמיא ותהוי צאתר עזא ועזאל,  
 וכד תיעול קמי קוב"ה אימא ליה, אי  
 לית תלחין זכאין צעלמא, להוון עשרין  
 דהכי כתיב לא אשחית צעצור העשרים  
 (שם יח-לא), ואי לית כ' להוי עשרה  
 דהכי כתיב לא אשחית צעצור העשרה,  
 ואי לית עשרה להוון תריין, דאינון אנא  
 וצרי, דהכי כתיב (דברים יט-טו) על פי  
 שנים עדים יקום דבר, ואין דבר אלא  
 עולם דכתיב (תהלים לג-ו) צדבר ה'  
 שמים נעשו, ואי לית תריין, הא אית  
 חד ואנא הוא, דכתיב (משלי י-כה)  
 ונדיק יסוד עולם. צה שעתא קל מן  
 שמיא נפק ואמר, זכאה חולקן רבי  
 שמעון, דקוב"ה גזר לעילא ואת מצטל  
 לתתא, צודאי עלך אתמר (תהלים  
 קמה-יט) רצון יראיו יעשה עכ"ל.

**ובן** הוא גם צירושלמי (צעודה זרה  
 צא) רבי נחמן צשם רבי מנא  
 אמר, אין העולם יכול להתקיים צפחות  
 משלשים נדיקים כאצרהס אצינו, מאי  
 טעמא, ואצרהס היו יהיה, יהי"ה  
 צגמטריא שלשים ע"כ. ונראה צטעמו,  
 כי עיקר השראת השכינה הוא  
 צעשרה, אשר כל צי עשרה שכינתא  
 שריא (סנהדרין לט.), ואין אומרים דצר

שם לכבודו, וכל שמה תחת רגליו  
 נפור שמים ודגי הים, הרי ניכר צוה  
 גדול מעלתו. ואם כמדדשו, שהנפור  
 רומזו להשכינה הק' (זוה"ק ח"ג קיח:),  
 גם נפור מצאה ציח, ורוחייא דלדיקיא  
 הנקראים נפרים (זוה"ק ח"ג קלא:),  
 וכנסת ישראל אמתיל ליונה (שבת מט:),  
 המה מטללי עליו, ושם דוכתיה  
 להספידו. - וכמו כן נימא צהילולא  
 דרבי שמעון, שאנו רואים רצות  
 ישראל כיוצאי מצרים פוקדים את  
 קצרו, אשר לא זכה לזה עוד ילוד  
 אשה בעולם, ופרי מטללי על קצרו,  
 עד כמה גדלה מעלתו, וקשר נשמחו  
 עם נשמות ישראל. ואם לא זכינו  
 להשתטח על קצרו, מכל מקום אנו  
 דבוקים בחורתו, אשר על ידי זה  
 שפתותיו דוצות בקבר, ויש צוה  
 התדבקות רוחא צרוחא.

**ובתב** נספיה"ק ישמח לב לבעל  
 מאור עינים ז"ל (שבת לא).  
 חל"ק ודורות האחרונים כשלומדים  
 דברי שום תנא וחכם מדברי  
 הקדמונים, שהדבר ההוא הוא חיות  
 ומוחין שלו, והאדם הלומד ומדבר  
 דבריו מדבק ומכניס חיות ומוחין שלו  
 לתוך הדברים, נקרא אתדבקות רוחא  
 צרוחא, ולכך מחיה אותו שמכניס  
 החיות בהדברים, שלכך אמרו שפתותיו  
 דוצות בקבר (יבמות לו:), שאפשר

דרקיעא אמרי טמא. ואמרי מאן נוכח,  
 נוכח רבה בר נחמני, דאמר רבה בר  
 נחמני אני יחיד בנגעים אני יחיד  
 צאהלות. שדרו שליחא צתריה, לא הוה  
 מני מלאך המות למקרב ליה, מדלח  
 הוה קא פסיק פומיה מגרסיה. אדהכי  
 נשב זיקא ואוש ציני קני, סבר גונדא  
 דפרשי הוא [גדוד של פרשים  
 שמחפשין אחריו], אמר תינח נפשיה  
 דההוא גברא ולא ימסר צידא  
 דמלכותא. כי הוה קא ניחא נפשיה,  
 אמר טהור טהור, ינחת צח קול  
 ואמרה, אשריך רבה בר נחמני שגופך  
 טהור וינחתה נשמתך בטהור. נפל  
 פתקא מרקיעא צפומצדיחא [הוא ראש  
 ישיבה צה], רבה בר נחמני נתבקש  
 בישיבה של מעלה. נפקו אציי ורצה  
 וכולהו רבנן לאיעסקוי ציה, לא הוו  
 ידעי דוכתיה, אלזו לאגמא חזו נפרי  
 דמטללי [עושין כל בכנפיהן] וקיימי,  
 אמרי שמע מינה התם הוא, ספדוה  
 תלתא יומא ותלתא לילותא וכו' ע"ש.

**ופירשו** המפרשים, דלא ידעי רבנן  
 צחיזה שצח ומעלה יתחילו  
 להספיד את רבה, וכאשר ראו נפרי  
 דמטללי אמרי שמע מינה התם הוא,  
 זהו המעלה הנשגבה שיש להתעסק בו.  
 והכוונה, אם בעלי חיים נפורים  
 נכנעים עבורו, שאין דרכם להיות  
 עומדים באויר במקום אחד, עומדים

שהקב"ה אמר טהור, וכולהו מתיבתא דרקייע אמרי טמא, אמרי מאן נוכח, נוכח רצה וכו'. איך יתכן לחלוק על דעתו של הנותן התורה שאומר טהור, ומתיבתא דרקייע חולקים עליו. — ולא עוד אלא שהרמב"ם (ה' טומאת זרע ב-ט) פוסק דספק טמא, וכתב הכסף משנה דפוסק כתנא קמא וכו', ואף שהקב"ה אמר טהור, מכל מקום תורה לא בשמים הוא. ומה שאמרו מאן נוכח רצה זר נחמני, יש לומר כיון דבשעת יציאת נשמה אמר הכי, הוי בכלל לא בשמים הוא ע"כ. וכתשו' חתם סופר (או"ח סימן רח ד"ה והנה) נתקשה מאד בטעמו, דלמה יחשב לתורה בשמים מה שאומר התלמיד חכם סמוך לסילוקו ע"ש.

**ובאבות** מצינו כזאת גם ברבי אליעזר, שאמרו חז"ל (בבא מטיעא נט): שיצאתה צת קול ואמרה, מה לכם אצל רבי אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום, עמד רבי יהושע על רגליו ואמר (דברים ל"ב) תורה לא בשמים הוא וכו', שכבר ניתנה תורה מהר סיני, אין לנו משגיחין צבת קול וכו'. אשכחיה רבי נתן לאליהו, אמר ליה מאי עבד קודשא צריך הוא בהוא שעתא, אמר ליה קא חייד ואמר נחוני בני נחוני בני ע"כ. ויש להצין איך יתכן כזאת, שקודשא צריך

לומר כי זה צחי' השתטחות על קברי הצדיקים, כי לצורי הצדיק שם הוא קבור וטמון החיות שלו כאמור, וזה הלומד בהכנסו עם החיות ומוחין שלו לתוך החיות ומוחין של הצדיק שטמן בדבריו, נקרא אמתצקות רוחא צרוחא ושפתותיו דוצבות בקבר, כנודע זה מדברי הבעש"ט נשמתו בגווי מרומים, ונקרא צחי' זו השתטחות על קברי הצדיקים, שהן דצריהם שלומד ומוכיר היום הלומד, ולכך מחיה מוחין של אותו הצדיק ע"כ.

**אנו** משבחין את רבי שמעון (בומר ואמרתם כה לחי), סיני סיני לו נקרא, ארי שצחצורה, ממנו תלא תורה, אדוננו זר יוחאי, עשה שבועים תקונים, יקרים מפנינים וכו'. ותואר זה סיני נאמר עליו בתקוני זוהר (תיקון כג סג). ויש להצין בטעמא דמילתא שקורין אותו בשם זה יותר משאר התנאים. — ונראה להנה ידוע דהרבה פעמים פסקינן דאין הלכה כרבי שמעון (עיין עירובין מו), והלכה כרבי יהודה ורבי יוסי נגד רבי שמעון, והיא פליאה, כי מי לנו גדול מרבי שמעון, ואיך יתכן שאין הלכה כמותו, ונימא שח"ו לא כוון לאמייתה של תורה.

**ובאבות** גם בגמרא הנ"ל, בספק צהרת קדמה לשער לבן,

בחמים, וצעת תוסף רוחם יגועון לא יגרע מזדיק עינו, וזכה אז להשיג גם שער הנו"ן. וזהו שנאמר (דברים לד-ה) ויעל משה מערבות מוא"ב [בגימטריא מ"ט] על הר נבו, נ' זו ע"ש. ולפני הסתלקותו זכה להתעלות שלא נחסר לו מעט מאלקים, אלא וזאת הזכרה אשר ברך משה איש האלקים לפני מותו (דברים לג-ה), שקודם מותו נתעלה להיות כאיש אלקים, ונסתלק מן העולם בשלימותו.

**וְלִבְאוּרָה יֵשׁ לְהַצִּיץ, אִם נִיטְלָה**  
ממנו השגה זו של שער הנו"ן כל ימי חייו, מה יועיל לו חזרתו לרגע קודם מיתתו. ונראה כי זהו שיהיו חכמים מיוחדים שזכו להיות מני"ווי נשמתו של משה רבינו, ואם רבי לא שנה חייה מנין (נדה כג.), על כן החזיר לו ה' בסופו גם שער הנו"ן, שיוכלו החכמים הבאים אחריו להשיג גם שער זה. ואיחא במגלה עמוקות (פ' ואתחנן אופן יב) דיהושע זכה גם לשער הנו"ן, ולכן נקרא בשם יהושע 'בן נון' בחיריק, מלשון בין תבין אשר לפניך (משלי כג-ה), שהבין נון שערי צינה. (ועיין שם ראש ח"ב פ' שמיני).

**ובן מנינו** שאמרו במדרש רבה (במדבר יט-ו) דברים שלא נגלו

הוא אומר הלכה כרבי אליעזר, ואנו אומרים שאין הלכה כמותו, נגד דברי ה'.

**ונראה** דאיחא בגמרא (ראש השנה כא:) כתיב אמרות ה' אמרות טהורות כסף זרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתים (תהלים יב-ו), רב ושמואל חד אמר חמישים שערי צינה נבראו בעולם וכולם ניתנו למשה חסר אחת, שנאמר (שם ח-ו) ותחסרהו מעט מאלקים [מזוקק שבעתים, שאדם יכול לדרוש כל דבר ודבר במ"ט עינים, ו' שביעות, והם חמשים חסר אחת שנמסרו לו למשה בקניני, למדנו שחמשים נבראו, שהרי מעט נחסר מאלקים] ע"כ. וכתב בלקוטי תורה להאר"י הק' (פ' ואתחנן) כי קודם שחטאו ישראל היה משה בתכלית השלימות, והיה משיג שער החמישים של נ' שערי צינה הגדול מכולם, וכשחטאו ישראל צעגל נעלם ממנו, וזהו שכתוב ל"ך רד כי שחת עמך (שמות לב-ו), ר"ל רד ממנין ל"ך. וזהו שאמרו חמישים שערי צינה נבראו בעולם 'יכולין' ניתנו למשה, חסר אחת, פי' מעיקרא כולם ניתנו לו, ואחר כך חסרוהו אחת וכו' עכ"ד.

**אמנם** כתב שם בלקוטי תורה, כי השי"ת לא ימנע טוב להולכים

הרשצ"י צרח מפני הקיסר, והשיג שלימותו שם במערה המדברה כלוד ע"כ. ונראה דזהו שאמר הכתוב, עליית למרום, כאשר נסתלק משה רבינו מהאי עלמא, שצית שצ"י, שב שנית לעולם הזה צרבי ש'מעון צ"ן י'וחאי, ולכן השיג גם רבי שמעון לקבל מרבו רבי עקיבא השגת שער הנו"ן צנינה.

**ואיתא** בגמרא (עירובין יג:) אמר רבי אחא בר חנינא גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שאין צדורו של רבי מאיר כמותו, ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו, מפני שלא יכלו חביריו לעמוד על סוף דעתו, שהיה אומר על טמא טהור ומראה לו פנים, ועל טהור טמא ומראה לו פנים [לא יכלו להצין באיזו דבריו נכונים, ובאיזו אין דבריו נכונים, שהיה נותן טעם מיושב והגון לשאין הלכה כהלכה] ע"כ. הרי לנו, כי מי שהשגתו וחכמתו מופלגת, עד שאין יכולים לירד לסוף דעתו, אי אפשר לנו לקבוע הלכה כמותו, כי דברי תורה צריכין להיות מוצן בשכלנו, כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים, ואם תורתו הוא למעלה מהשגת בני אדם, אי אפשר לקבוע הלכה כמותו.

**וביעתה** כיון שאין לבני אדם השגה רק צמ"ט שערי צינה,

למשה נגלו לרבי עקיבא וחביריו. וכל יקר ראתה עינו (איוצ כח"י) זה רבי עקיבא וחביריו. ואיתא בסידור רבי קאפל (בכוונת חג השבועות) שרבי עקיבא זכה להשיג שער הנו"ן ע"ש. [וכן כתב הר"ש ויטאל בשערי מאמרי רז"ל (סוף מסכת שבת א"ת ג), ובדבש לפי (מערכת מ' א"ת טו)]. ולכאורה איך יתכן זאת שילוד אשה ישיג יותר ממשה רבינו. אמנם הכוונה שמה שהיה מכוסה אלל משה צימי חייו, היה נגלה לרבי עקיבא על ידי שציוס מותו הוחזר השגה זו למשה, ומזה קיבל אחריו רבי עקיבא.

**ובבזו** כן רבי שמעון זכה גם כן להיות מנינוצי נשמתו של משה, וכמו שכתב במגלה עמוקות (אופן ע) וז"ל, ראה משה מה שיתקן רבי שמעון בן יוחאי, שהיה נינוץ שלו מומנא חנינא דסליק משה להר (זיה"ק ח"ג קלצ:), ולכן כמו שמשא תיקן חמשה ספרים, כן רבי שמעון חיבר ה' פרקים ספרא דנניעותא. וזה סוד פסוק (תהלים סח-ט) עלית למרום שצית שצ"י, נוטריקון ש'מעון צ"ן י'וחאי ע"כ. וכן הוא בליקוטי ש"ס להאר"י (מסכת שבת), דע כי הרשצ"י ע"ה היה נינוץ ממשה רבינו ע"ה, וכמו שמשא צרח מפני חרב פרעה, והשיג שלימותו שם צמדבר, כן



להשגת שער הנו"ן (כמספר י"ס), ואז נוכל לירד לסוף דעתו, על כן לעמיד יהיה ההלכה כרבי שמעון. [שוב ראיתי כעין זה בתפארת שלמה (פ' שופטים עה"פ כי יפלא) דמעלת רבי שמעון גבוה מאד, לכן בעולם הזה בעת כזאת, אינו באפשר שיהיה הנהגת העולם כמותו, ולכן אין הלכה כרבי שמעון, אבל לעמיד כאשר יהיה מלאה הארץ דעה, אזי באמת יהיה הלכה כמותו ע"כ].

**ובזה יתבאר מאמרם** צירושלמי (פנהדרין א-ב) אמר רבי בא, בראשונה היה כל אחד ואחד ממנה את תלמידיו [נותן להם סמיכה] כגון וכו', רבי עקיבא את רבי מאיר ורבי שמעון. אמר ישב רבי מאיר תחלה, נחכרכמו פני רבי שמעון, אמר לו רבי עקיבא, דיין שאני וצוראך מכירין כוחך ע"כ. וצפני משה שם פירש, שהיה סובר שאינו חושב אותו לכלום, ואמר לו לאו משום זה, דיין שאני וצוראך מכירים כוחך, וכלומר מכיר אני כך שכתך גדול הוא, ומפני שהוא זקן יותר ממך אמרתי שישב תחלה ע"כ. והוא פלא, כאילו רבי שמעון חשש לכבודו. וגם מה שאמר לו, 'אני וצוראך' מכירין כחך, כאילו אין עוד בעולם מי שיכיר גדול מעלתו של רבי שמעון.

ושער הנו"ן הוא נעלם ומופלא מצני אדם, על כן מי שהשגתו בשער הנו"ן אי אפשר לקצוע הלכה כמותו. ומהאי טעמא תורה לא בשמים הוא, וגם אם יוצא בת קול, ואפילו הקצ"ה אומר טהור, הרי אין חקר לתבונתו, אשר בשר ודם לא יוכל להשיגו, אין לנו לקצוע כן ההלכה למטה, וקל וחומר מרבי מאיר שהשגתו מוגבלת, מכל מקום אין קוצעין הלכה כמותו, כיון שאי אפשר לעמוד על סוף דעתו. — ומכל שכן הקצ"ה אשר לתבונתו אין מספר (מהלים קמז-ה), והיינו שבצני אדם יש מספר להתבונה, חמשים שערי צינה, והקצ"ה לתבונתו אין מספר. — ולכן רבי שמעון שזכה להשיג גם שער הנו"ן, והשגתו מופלגת בזה יותר מכל בני יושבי תבל, אי אפשר בעולם הזה לקצוע ההלכה כמותו, כיון שהשגת בני אדם הם רק צמ"ט שערי צינה.

**ואיתא** בגורי האר"י ז"ל (הוצא צמלצ"ס פ' חקת) דמה דאין הלכה כרבי שמעון, הוא משום גדול מעלתו שתורתו הוא תורת האצילות, ובשמים יפסקו הלכה כמותו, וכן יהיה לעמיד ע"כ. ולפי מה שציארנו הכוונה, דכיון דלעמיד כתיב ומלאה הארץ דעה את ה' כמים ליים מכסים (ישעיה יא-ט), וכולם יזכו

הוראתו. ויש לומר דמכל מקום לא היה רוצה שעמי הארץ יסמכו עליו כל זמן שלא פסקו הלכה כמותו ע"כ. ואכתי צריך ביאור מאי שנא הוא מאחרים. אך לפי מה שנתבאר נראה, כי התורה ניתנה לנו כפי השגתינו, ומה שלא מוצן בשכלנו אין לנו להורות הוראה כמותו. ורבי שמעון שהשיג לכיון שער הנו"ן, ולפניו היו הדברים מאירים, הותר לו לעשות לפי אמייתת שיטתו, לא כן אחרים שאין מצינים ומשיגים זאת, אין להם לעשות כמותו.

**ובצאתה** נבוא להצין מה שאמרו בצרה כי הוה קא ינחא נפשיה אמר טהור טהור, ואין הלכה כמותו, דכיון דבשעת יציאת נשמה אמר הכי, הוי בכלל לא בשמים הוא, ונתקשה החתם סופר הלל אפילו גוסס כחי יחשב, ואיך יאמרו עליו תורה לא בשמים הוא. אמנם דברי תורה עשירים במקום אחר, ומתורתו של החתם סופר יתיישב, שכתב בחידושו (נויקין ח"ב קכ"א), דיש לומר דמתביבתי דרקיע לא השיגו שער נו"ן שבצינה, על כן אמרו טמא לפי הצנחם, והקצ"ה ידע לפי שער נו"ן הוא טהור, ואין אדם זוכה לזה השער, רק הצדיק בשעת מיתתו של נשיקה שמדבקת נשמתו שם ונפרדת

**וגראה** דהא דסמכו רבו לאחרונה, מפני שהשיג שאין הלכה כרבי שמעון מחמת גדלו, ולא יוקבע הלכה כמותו בישראל. ואם כי גם כרבי מאיר לא פסקינן, אולי באתו זמן, עדיין עמדו על סוף דעתו, מה שאין כן רבי שמעון שזכה להשגת שער הנו"ן, אין מי ששיגנו. ורבי שמעון הצין זאת כי מטעם זה מסמיכו אחר רבי מאיר, כי לא יוקבע הלכה כמותו, וחלש דעתו, שאולי לא זכה לכיון לאמייתת של תורה. על זה אמר לו רבו, אדרבה שזהו מגודל מעלתך, שרק אני וצוראך מכירין כחך, שהלא רבי עקיבא זכה גם כן בדורו לכיון לשער הנו"ן, ואם כן השגתו בתורה לא יוכלו בני אדם להשיג, שאין להם רק מ"ט שערי צינה, ורק אני וצוראך מכירין כחך.

**ובזה** יש לומר צמה דאיתא בירושלמי (שביעית ט-א) דרבי שמעון חזא ליהוא גברא מלקט ספיחי כרוב בשביעית, אמר ליה מאי האי, אמר ליה ולאו את הוא דשרית, אמר ליה ולאו חבראי פליגי עלי, קרא עליה פורץ גדר ישכנו נחש (קהלת יח) ע"כ. והקשו בתוס' (פסחים נא: ד"ה אני) הלל רבי שמעון עצמו היה אוכל, ולמה היה כועס על אחרים שהיו אוכלים וסומכים על

פנים של תורה שנתמעטה השגתן על ידי חטא העגל.

**והנה** משה רבינו ציני השיג התורה בשבעים חנפין, והשגה זו לא נמשכה אלא ארבעים יום עד החטא, ומשם עד יום מותו לא השיג רק מ"ט פנים בתורה, ורבי שמעון שזכה להשגת שער הנו"ן, הרי השיג את התורה כמו שקיבל משה את התורה מסיני. ומבואר ביערות דבש (ח"ב סוף דרוש ט) דשער הנו"ן הוא כתרן של אלותיות וקוץ המורה על גבוה מעל גבוה וכו' ע"ש. ולכן רבי עקיבא שזכה לשער הנו"ן, היה דורש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות (מנחות כט:). — וזהו הכתר שם טוב שעולה על גביה"ן, בגמטריא ע', כי שער הנו"ן הם שבעים פנים לתורה.

**ובזה** נבוא אל המכוון, בשבחו של רבי שמעון, נחמד מאד למעלה, זכה ליקר וגדולה, כתר עליון לו נגלה, היינו שער הנו"ן שהוא הכתר של האלותיות וקוץ שלמעלה מהם. ולכן סיני סיני לו נקרא, זכה לכיון לאמיתתה של תורה, כמו שקיבל משה את התורה ציני קודם החטא, אשר חמשים שערי צינה נבראו בעולם וכולן ניתנו אז למשה, ואם כן זכה להשיג ע' פנים בתורה, ולכן עשה שבעים תיקונים יקרים מפנינים, היינו

מן הגוף וכמעט רגע אחר זה חזרת למדרגה הראשונה, והיינו כי לא יראני האדם וחי (שמות לג-כ), האדם גימטריא חמשים, על כן צרגע יציאת נשמת רבה נדבק שם כרגע, והשיג האמת ואמר טהור טהור עכל"ק. — ואם כן כמו שתורה לא בשמים הוא, משום שאין אנו משיגים בעולם הזה רק מ"ט שערי צינה, ואי אפשר לפסוק כפי השגת שער הנו"ן שבצינה, כן הוא צמה שהכריע רבה סמוך למיתתו, שזכה אז להגיע להשגה זו, על כן אי אפשר לפסוק בזה כמותו, שזהו דוגמת תורה מן השמים.

**והנה** בערבי נחל (דרוש צ' לפסח) הביא משל"ה הק' (מסכת שבעות ריש חלק תורה אור), שהקשה על מה דפעמים איתא שהתורה נדרשת במ"ט פנים (במדבר רבה ג-ב), ופעמים איתא ע' פנים לתורה (שם יג-טו, וזוהר ח"א מו:). ותירץ כי ההשגה האפשרית לכל בני אדם הוא רק במ"ט שערים, ולכן אמרו שנדרשת במ"ט פנים. ואולם מנד ענמה יש ע' פנים לתורה, כי שער הנו"ן הוא שם אה"ה שעולה כ"א, הרי מ"ט וכ"א הוא שבעים עכ"ד. — וזוה יש לומר טעמא דמילתא דאחי"ן מיעוטין הן (ירושלמי ברכות ט-ז), לרמוז על הכ"א

ספר תקוני הזוהר, דאינון שבעין  
 אכפין לאורייתא, דפריש רבי שמעון  
 בר יוחאי במלת צראשית מסתרי  
 אורייתא (הקדמה א.).  
 ובר יוחאי אשרי יולדתך, אשרי העם  
 הם לומדיך, ואשרי העומדים על  
 סוד"ך (סוד בגמטריא ע'), לבושי חושן  
 תומיך ואוריך.

בסעודה שלישית פרשת אמור תשיע לפ"ק

לבעלי מוספות, והרי חייבוהו אותו  
 מימיה, וזודאי שהתרו אותו. ואם כן  
 עיקר הדיבור היה ראוי להמשיך אותו  
 למשה וצית דינו לדון המקלל במיתה,  
 ולמה אמר 'ואל בני ישראל מדבר'.

**וּבְרֵאשִׁית** דהנה ידוע דהא דמהני  
 תשובה, הוא רק לגבי  
 הקב"ה צבית דין של מעלה, אבל  
 צבית דין של מטה לא מהני תשובה,  
 ואין אדם יכול מעונש מלקות ומימת  
 צית דין על ידי שעושה תשובה,  
 וכמבואר בגמרא (מכות יג:), חייבי  
 מימות צית דין אם עשה תשובה אין  
 צית דין שלמטה מוחלין להם. וצביאור  
 הדבר ללא מהני תשובה צבית דין של  
 מטה כתב החיד"א בצפר יעיר און  
 (בקונטרס עין זוכר, מערכת מ' אות כ')  
 וז"ל, מה שאין כח בתשובה להציל את  
 האדם מעונש מלקות וד' מימות צית  
 דין, הוא, לכיון דעיקר התשובה אינו  
 תלוי בזוידוי הפה אלא עיקר התשובה

ויקוב בן האשה הישראלית את השם  
 ויקלל וגו', ושם אמו שלומית  
 בת דברי למטה דן, ויניחיהו במשמר  
 לפרוש להם על פי ה', וידבר ה' וגו'  
 ורגמו אותו כל העדה, ואל בני ישראל  
 תדבר לאמור, איש איש כי יקלל אלקיו  
 וגשא חטאו, ונוקב שם ה' מות יומת  
 וגו' (ויקרא כד-יא). ויש להבין למה  
 הזכיר הכתוב שם אמו שהיתה למטה  
 דן, דלכאורה אין שום תועלת בזה  
 לידע מי היה שבט אמו. גם מה  
 שאמר ויניחיהו במשמר לפרוש להם  
 על פי ה', הלא משה קיבל תורה  
 מסיני, שנתגלה לו כל מה שתלמיד  
 ותיק עמיד לחדש, ולמה לא ידע גם  
 דין הנוקב שם ה'. גם מהו האריכות  
 לשון לפרוש להם 'על פי ה''. עוד יש  
 להבין, ואל בני ישראל תדבר לאמור  
 איש איש כי יקלל אלקיו וגשא חטאו  
 וגו', הלא ענש הלכה לכאורה הלא  
 ידעו, שאסור לקלל, מקל וחומר  
 דמקלל אציו ואמו (עיין דעת זקנים

למיטה, מדין מורד במלכות צית דוד, אך איתא בגמרא (ברכות יט.) אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה כללה אל תהרהר אחריו ציוס שמא עשה תשובה, שמא סלקא דעתך אלא וודאי עשה תשובה, וכמו כן ידע ראובן ציוסף שאף אלמלי חטא ת"ו וודאי עשה תשובה, אמנם אם יהיה נמסר דינו צידם של השצטים והם ידונו אותו בצית דין של מטה, אז לא יועיל תשובה על חטאו לפטרו ממיטה, דלא נמסר דין זה לצית דין של מטה כנ"ל, על כן צוה להשליכו לצור של נחשים ועקרבים, ויהיה נמסר דינו ציד הקצ"ה, ואז יועיל לו תשובה, וינצל מהנחשים על ידי כח התשובה, ושפיר הוי הללה צמה שצוה להשליכו לצור של נחשים ועקרבים ע"כ. (והוא לו מדפסה צדברי יואל פ' ושצ רלו.).

**ובצתה** יש מקום לומר, דכל זה דלא מהני תשובה נגד צית דין שלמטה, היינו רק כשאזי אפשר לצרר אם תשובתו היתה כהוגן, אבל בצית דינו של משה, שאמר עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם (צמדבר ט-יח), שיכולים לשאלו את ה' ולצרר אם תשובתו היתה כראוי וכהוגן, אין לדונו למיטה עד שיתצרר הדבר. והנה המגדף ההוא אמר שהתחרט על עונו ועשה תשובה ואין להמיתו, ועל זה

הוא כלצ האדם, שיכיר בחטא שעשה דעבר אמירתא דרחמנא, ותכסהו צושה וכלימה וכו', ויתחרט חרטה גמורה, ויגמור כלצו שלא ישוב עוד לכסלה, אם כן צית דין של מטה אין יכולין לרדת אל תוך חדרי צטנו ולדעת מצפוני לצו אם תשובה זו אמיתית, כי גם הלום שרואין צעיניהם שאיש הלזה יכוף כאגמון ראשו צצום וכבי ומספר מר ושאר סיגופים, אף על פי כן לא למראה עיניהם ישפטו הם, דאפשר דמיראת המלקות והמיטה הוא עושה כן, ואינו אלא כנגד צני אדם, אך בקצבו ישים אורצו ושצב תועבות כלצו, והוא טובל ושרץ צידו ע"כ.

**ושמעתיו** מפ"ק מרן אדמו"ר מאטממאר ז"ע, שאמר לצאר צזה מה שאמר הכתוב ציוסף, וישמע ראובן ויצילהו מידם, ויאמר אליהם ראובן אל תשפטו דם, השליכו אותו אל הצור הזה וגו', למען הציל אותו מידם להשיצו אל אציו (צרהשית לו-כא). ודקדקו המפרשים דהלא הכתוב אומר, והצור ריק אין צו מים, מים אין צו, אבל נחשים ועקרבים יש צו (שצת כב.), ומצואר צגמרא (יצמות קכא.) נפל לצור נחשים ועקרבים מעידין עליו שמת, ואם כן מה הללה היה צזה ליוסף. אך ידוע שהשצטים הק' דנו את יוסף על פי התורה

(סנהדרין לח:), וכתיב (שם כג-כד) השמר מפניו כי לא ישא לפשעכם, משום שהוא צמיתתא תמאי ושם הולכים צתר הקריאה, דאם אזלינן צתר הקריאה קרינן וידי אדם, ואז אינו מוכח שהקצ"ה מקבל שצים, לכך אמר הכתוב, כי לא ישא לפשעכם. ואפשר שלזה רמו (רש"י שם) אינו מלומד צכך, שמלאך אינו מכת החוטאים, ולכאורה מצינו סתירה לדצריהם, הא דכתיב (איוב ד-יח) וצמלאכיו ישים תהלה, אכן נראה שרצה לומר אינו למודו צכך, שצייצתו הולכים צתר הקריאה, לכך אינו מקבל תשובה עכ"ל. - ואם כן עצם הדבר אי מהני תשובה לחטא, זה תלוי אם הולכים אחר מקורת הכתיבה, או צתר הקריאה של פי ה', והו' 'לפרוש להם על פי ה', אם הולכים צתר מקרא הנאמר צפה, ולא מהני תשובה.

**ובזה יש להצין מה שייחס אותו** הכתוב אחר שצט דן, דלכאורה יש להצין איך לא הכירו צענמם אם נתקבלה תשובתו למעלה, הלא הכתוב אומר, ויונצ צך כל הנחשלים אחריך (דברים כה-יח), וצרש"י חסרי כח מחמת חטאם שהיה הענן פולטן (תנחומא י) ע"כ. וכמו כן מצינו צחטא צנות מואצ שאמר ה' למשה, והוקע אותם לה' נגד השמש (צמדבר כה-ד), וצרש"י

כריכין עדות מידע תעלומות, לכן הניחוהו צמשמר לפרוש להם על פי ה' דייקא.

ויש להוסיף צמה שאמר על פי ה', דהנה איתא צגמרא (פסחים קיט.) אמר רב כהנא וכו' מאי דכתיב (יחזקאל א-ח) וידי אדם מתחת כנפיהם, ידו כתיב, זה ידו של הקצ"ה שהיא פרושה תחת כנפי החיות כדי לקבל צעלי תשובה, מפני מדת הדין [שמקטרגת ואומרת אל תקבלם, והוא מקבלם צסתר] ע"כ. וצספר כסף צצחר (פ' צראשית) כתב, דאיתא צספר כנפי יונה (ח"צ ס" קל"ו) תרין מתיצתא אית צרקיע, צחדא הולכים צתר הכתיבה והוא נקראת מתיצתא עילאה, ומתיצתא דמטטרון היא מתיצתא תמאי, וצמתיצתא תמאי הולכין צתר הקריאה. והנה אם הולכים צתר הכתיבה, ודאי מוכח דהקצ"ה מקבל שצים, ותשובה מועלת, אצל אי הולכין צתר הקריאה, אם כן קרינן וידי אדם דקאי על המלאכים, ואין להוכיח דהקצ"ה מקבל שצים, וצמתיצתא תמאי הולכים צתר הקריאה, לכן הוא מתנגד לקבל תשובה.

**ובזה מיושב הפסוק סוף משפטים,** (שמות כג-ט) הנה אנכי שולח מלאך לפניך, פירשו זה מטטרון

פרוסה לקבל שצים, ואין לו ענין לבית דין של מטה, או יתכן שבאמת לא עשה המקלל תשובה כראוי. וכדי להשקיט רוח ישראל, דבעצם כלפי שמיא מהני תשובה גם על חטא חמור כמקלל, ולא ידח ממנו נדח, על כן בא דיבור ה', ואל בני ישראל תדבר לאמור, איש איש כי יקלל חלקיו ונשא חטאו, (מלשון נושא עון ועובר על פשע), גם מי שמשוקע בטומאה עד כדי לקלל חלקיו, יוכל עוד לעשות תשובה ויסלחו לו עונו. ולא רק שזדונות נעשו לו כשגגות, אלא אם יעשה תשובה מאהבה, וזדונות נעשו לו לזכות (יומא פו.), ויוכל לנשא את העון למנוה, ונשא חטאו, ורק הנוקב שם ה', ולא עשה תשובה, אז מות יומת, אבל כאשר מתחרט על החטא, אין לך דבר שעומד בפני התשובה.

השמש מודיע את החוטאים, העין נקפלה מנגדו והחמה זורחת עליו (תנחומא יט) ע"כ. ואם כן היו יכולים להכיר על ידי העין אם עשה תשובה כהוגן. אמנם הלא הוא היה משבט דן, שכולם פלטה העין צשציל פסל מיכה שהיה ציניהם (תנחומא תנא י), ואם כן לא היו יכולים לזרר תשובתו על ידי העין, ולכן הוצרכו לפרוש זאת על פי ה'.

**ובא** על זה תשובת ה', הוצא את המקלל וגו', ורגמו אותו כל העדה, שלא ישיחו על טענתו שעשה תשובה. ומעתה נשאר מקום להסתפק, אם זהו צשציל שלא מהני תשובה על החטא בכלל, או דמהני רק לגבי דין שמים, כי ענין קבלת תשובה הוא חסד ה' לפנים משורת הדין, שידו

בסעודת ל"ג בעומר תשי"ע לפ"ק

יבא לקראתו בן תמליון [שד], אמר ר' זכאי רבא עמכס. זכה רבי שמעון ואמר, מה שפחה של בית רבא [הגר שפחת שרה] נודמן לה מלאך שלשה פעמים [דכתיב זה שלש פעמים ויאמר לה מלאך ה' (בראשית י"ט)], שנודמנו לה ג' מלאכים זה אחר זה,

**בגמרא** (מעילה ז.) פעם אחת גזרה מלכות גזירה על ישראל, שלא ישמרו שבת, ושלא ימולו צניהם, ושיבעלו נדות וכו'. אמרו מי ילך ויבטל את הגזירה, ילך רבי שמעון בן יוחאי שהוא מלומד צניס [שנעשו לו נסים (שבת לג.) צעזעא דמערה] וכו'.

ואמר, ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת (במדבר יז-יא), וכתיב ויקח אהרן וגו', וכתיב והנה החל הנגף בעם, וכתיב ויעמוד צין הממים וצין החיים ותעצר המגפה, כולי האי איצטריך ליה למשה למטרת, ורשב"י במימריה, הקב"ה גוזר והוא מבטל המגפה ע"ש. וכאן לא היה יכול ליתן ענה בנפשו לבטל הגזירה, כי אם על ידי צן תמליון. וכבר נתקשה בזה במהרש"א שם, איך יתכן שנתחזק העיקר על ידי השד ע"ש.

ובמתחלה נבאר מה שאמרו על רבי שמעון שהוא מלומד בנסיס', מהו הכוונה בתואר זה. ונראה כי טבע האדם הוא שמתעורר כשרואה פלא חוץ לדרך הטבע, אבל החכם המשכיל מכיר שכל הטבע כולה היא פליאה, ומי שאמר לשמן וידלוק יאמר לחומץ וידלוק (תענית כה), והקב"ה מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, וכולם בחכמה עשית. וגרעין אחד שזורע ונוטע, שמתחלה הוא נרקב, ושז מוציא צינים ופרחים ופירות ואילנות, הוא פלא יותר ממה שימטייר לחם מן השמים. והעם הנולד במדבר אחר יציאת מצרים, והיו רגילים צירידת המן, היה להם פלא יותר בצואם אל הארץ, מה שמוציא

אני לא פעם אחת, יבא הנס מכל מקום [ובא עמנו]. קדים הוא עאל בצרתיא דקיסר [נכנס צן תמליון לתוך גופה של צת הקיסר], כי מטא התם אמר, צן תמליון לא צן תמליון לא, כיון דקרו ליה נפיק אזל. אמר להן שאילו כל מה דאית לכוון למישאל, ועיילינאו לגינזא לשקול כל דבעו, אשכחו להווא איגרתא [דכתיבי בהו הלין גזירות דאמרן לעיל], שקלוה קרעוה ע"כ.

ויש להבין, איך באמת עלה כזאת לרבי שמעון, שתהא השפחה הגר חשובה יותר ממנו, ולהלל ישמעאל נשלח מלאך שלשה פעמים, ולטובתן של ישראל בזה הישועה על ידי שד. ומה גם שכחו של רבי שמעון היה עמוס שצדיבור לצד היה מבטל גזירות שונות, עד שאמרו בזה"ק (ו"ח ח"ב רות מד.) שהיה פעם דבר צעיר לוד, אתא רשב"י למתא, אמרו ליה לרשב"י מאי נעבד, קם ועבר צמתא וחמא בני נשא שכיבן, אמר כל האי צמתא ואני הכא, גורנא דליבטיל, שמעו צרת קלא דהוות אמרה פוקו מהכא, דהא רשב"י הכא, דקודשא צריך הוא גוזר והוא מבטל. הוה תמן רבי חנינא אתא ואמר ליה לרבי מאיר, אמר ליה שצחא דליה מי יכיל למיקם ציה אי לאו כמשה, פתח



דיבור ה', אם כן הנס לא נפלאח אללו יותר מהטבע, ואין מנכין לו מזכיותיו. - ולכן כאשר ראו הגזירה של המלכות, והצינו כי לציטול הגזירה יוצרכו לנס, והרי מנכין מהזכיות, על כן צחרו צרבי שמעון שהוא מלומד צנסיס, הוא רגיל כל רגע צנס, שגם הטבע פלא אללו כמו הנס, ומי שמלומד צנסיס לא מנכין לו מהזכיות.

**ואמר** רבי שמעון לצן תמליון, יבא הנס מכל מקום, והכוונה הוא, כי ישועת ה' על ידי הדזיקים, המה נצחיים, ומתעוררים צקל צכל עת צרה להושע כדמות הישועה הקודמת. וכמו שכתב צקול יעקב (פ' לך) לפרא הכתוב, ושצבתס מיס צששון ממעיני הישועה (ישעיה יב-ג), כי מעשה הש"ת ונפלאותיו הנעשים צומן מן הזמנים, פועלים ישועות צקרצ הארץ לעדי עד ולנצח נצחים. וזהו שתיאר ישועתו צתואר 'מעייני הישועה', על היותס צחי' מעיינות הנוצעים ישועה לדורות עולם. וזהו שהקצ"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים (יצמות סד), כי הוא יצברך קורא הדורות מראש, ויודע עמידות למו, כי יהיה הצורך אל תפלות הצבות הקודמים ע"כ. וצייטצ לצ (פ' ח"י אות ה') הוסיף עלה, דזהו שאמר הכתוב, ואצרהס עודנו עומד לפני ה' (יח-כב), ר"ל שעודנו מתפלל, כי

לחס מן הארץ יותר מאשר הוציא לחס מן השמים. (ועיין צדרשות חתס סופר רעו. מה שהארץ צוה).

**ובנועם** אלימלך (ליקוטי שושנה) כתב לפרא הכתוב, וצני ישראל הלכו ציצעה צתוך היס (שמות יד-כט), דצני אדם מתפעלים רק כאשר הס רואיס נסיס גלוייס. אין הס מצנייס, כי הטבע עצמו אינו אלל נס אחד גדול, שיש לראות צו תדיר את גדלות הצורא ולהתפעל ממנו. רק לכשרואיס נס גלוי מתחילים להאמין, כי גס צחייס הטבעיים הפשוטים קיימת השגחה עליזנה ומתרחשים נסיס מופלאים, אף כי הכל רגילים להס ואין משגיחים צהס. וזהו שאמרה תורה, צצני ישראל כאשר ראו נס גלוי כזה, שהלכו ציס כעל היצעה, צאו לכלל ההכרה, כי הלכו ציצעה צתוך היס, שאפילו כשהולכים על היצעה המצוקה, הרי זה נס נפלא, כאילו היו הולכים על היס ע"כ.

**והנה** חז"ל (שבת לב.) אמרו, דהעושין לו נס מנכין לו מזכיותיו ע"ש. ומצואר צספה"ק דמי שהוא צמדריגה כו, שאין חילוק אללו צין טבע לנס, שכל טבע העולם הוא אללו לפלא כמו הנס, ואין חילוק אללו צין שמן שדולק או חומץ שדולק, הכל הוא רק מכח

הנצח, ולמען כבוד שמו ית', על כן יש בשפע ישועה זה כדי חלוקה לכל הדורות העתידיים, אף בזמן שאינם כדאים וראויים כל כך.

וְלִבְנֵי אִמְרַת הַקְּבִי"ה לְמַשָּׁה, הִיט סוֹעַר וְהַשּׁוֹאֵל רֹדֵף וְאִתָּה עוֹמֵד וּמְרַבֵּה בַת־פֶּלֶה (ילקוט בשלח רלב), שֶׁחֲשַׁשׁ הַשִּׁי"ת שֶׁכַּחַת תַּפְלֹתוֹ הַנּוֹרָאָה שֶׁל מֹשֶׁה רָצִינוּ שֶׁהִיָּה בּוֹקֵעַ רְקִיעִים, בּוֹה יַפְעֵל שֶׁתִּהְיֶה הַיְשׁוּעָה אֲף מֵאֵד הַדִּין בּוֹכּוֹת הַתַּפְלָה, לִזֶּה אָמַר לוֹ הַשִּׁי"ת חֲדַל מִתַּפְלֹתֶךָ, הֵרֵם אֶת מַטֵּן תִּיכֵף וּמִיָּד, כִּי שֶׁתִּהְיֶה הַיְשׁוּעָה רַק בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים, שֶׁאִזּוּ יִהְיֶה מִמְנַה כּוֹס יְשׁוּעוֹת גַּם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, שֶׁכָּל עַת וּבְכָל זְמַן יוֹכְלוּ לְעוֹרֵר שֶׁפַע הַנֶּסֶם הַזֶּה, בְּצַחֲוֵי וְחַנּוּתֵי אֶת אֲשֶׁר אַחֲוֵן אֲף עַל פִּי שְׂאִינוּ כְּדֹאֵי וְהַגּוֹן לְכָךְ. וְ"שׁ מֵהַ תִּצְעַק אֲלֵי, צִי הַדָּבָר תִּלְוֵי, הֵינּוּ שֶׁבְרָצוֹנֵי שֶׁתִּהְיֶה הַיְשׁוּעָה דוֹקָא בְּכִי הֵאֵי גּוֹוֵנָא, בְּצַחֲוֵינָה 'צִי הַדָּבָר תִּלְוֵי' מִכַּח רַחֲמֵי וְחֶסֶדֶי, וְלִמְעַן שִׁיתְּגַדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמִי בְּרָצִים, בְּצַחֲוֵי לְמַעֲנֵי לְמַעֲנֵי אַעֲשֶׂה, וְלֹא מִפֶּאֶת מַעֲשֶׂה וְתַפְלַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְזֶה סִיּוּם הַמְּדַרְשׁ, שֶׁכֹּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁאָמַר הַקְּבִי"ה לְמַשָּׁה וְאִתָּה הֵרֵם אֶת מַטֵּן, אִזּוּ כּוֹלֵם הַדּוֹד וְהַמְּלִיכּוֹ וְאָמְרוּ ה' יִמְלֹךְ 'לְעוֹלָם וָעֶד', כְּלוֹמַר, שֶׁשֶּׁפַע הַיְשׁוּעָה הַזֶּה תִּשְׁאָר לְנֶצַח נְלָחִים, שְׂרָצִים יֹאחֲזוּ לְאוֹרֵן בְּדוֹרוֹת הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם,

תַּפְלֹתוֹ נִשְׁאָרָה מֵעַל קִיּוּם לְנֶצַח, וְהֵרֵי הוּא כְּעוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל ע"ש. וְלִכֵּן אֲנוּ מְבַרְכִים נּוֹסַח הַבְּרָכָה, שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאֲבוֹתֵינוּ בְּיָמֵים הָהֵם בְּזִמְנֵן הַזֶּה, כִּי הֵנֶס לָא הִיָּה רַק בְּיָמֵים הָהֵם, אֲלֵא מִתְעוֹרֵר לְדוֹרוֹת עוֹלָם, גַּם בְּזִמְנֵן הַזֶּה.

וּבְמוֹחַזְזוֹר דְּבָרֵי יוֹאֵל (לְפָסַח תַּחֲוִי) כַּתֵּב לְפָרֵשׁ, מֵהַ שֶׁאָמַר ה' לְמַשָּׁה בְּקִרְיַעַת יֵם סוֹף, מֵהַ תִּצְעַק אֲלֵי דָבָר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיַסְעוּ (שְׁמוֹת יד-טו), דְּמַבְּאֵר בְּסַפְהֵ"ק דִּישׁוּעָה שְׂזוֹכוּ בְּזִמְנֵן שֶׁהֵם כְּדֹאִים וְהַגּוֹיִים לְכָךְ, יִתְּקַן שְׂאִין הַהַשְׁפָּעָה מִתְעוֹרֵרֶת לְדוֹרוֹת הַבָּאִים רַק בְּזִמְנֵן שֶׁהֵם רֹאֲיוּם לְכָךְ, שֶׁהֵלֵא הַהַשְׁפָּעָה הַלּוֹ נִשְׁפַּע בְּזִמְנָה רַק לְבְנֵי עֲלִיָּה שְׂזוֹכוּ לְכָךְ מֵאֵד זְכוּתָם וּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים, וְאִין בֵּה חֲלֵק וּנְחִלָּה לְאִינֵם רֹאֲיוּם, מֵהַ שְׂאִין כֵּן יְשׁוּעָה הַבָּא בְּזִמְנֵן שִׁישְׂרָאֵל אִינֵם כֹּל כֵּךְ בְּרוּם הַמַּעֲלָה, שֶׁאִזּוּ אִינֵם נוֹשְׁעִים מֵאֵד מַעֲלָתָם וְזְכוּתָם, אֲלֵא מִכַּח חֶסֶדֵי ה' אִזּוּ לְמַעַן שִׁיתְּקַדֵּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם, שֶׁפַע יְשׁוּעָה זֶה נִשְׁאָרֶת לְעַלְמֵי עַד לְיִשְׂרָאֵל אֲף כִּשֶׁהֵם בְּשֶׁפֶל הַמַּנְבֵּ, שֶׁהֵלֵא עֲטֵם הַיְשׁוּעָה הִיָּתָה מֵאֵד הַחֶסֶד וְלְעוֹלָם לָא כְּלוּ רַחֲמֵיו. וְהֵנָּה כְּשִׁינְאָו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְזוּהָמֶת מִנְרִים בְּקִרְיַעַת יֵם סוֹף לָא הִיוּ יִשְׂרָאֵל רֹאֲיוּם כֹּל כֵּךְ לְמַעֲשֶׂה הַנִּסִּים הַנִּפְלְאִים, וְהִיָּה אִזּוּ הֵנֶס מֵאֵד הַחֶסֶד עַל שֵׁם סוֹפוֹ שִׁזְדַּכְכוּ בְּמַעֲמַד

שיוכל הנס לצוא לעתיד מכל מקום, שבכל מקום ומנצב זמן שיהיו ישראל נריכין לנס, יתעורר הנס ההוא, ולכן לא צא על ידי מלאך, ובכה על מנצב של ישראל שיהיה זמן שלא יהיו ראויין לנסים רק על ידי הדיוטות.

**וּמִצֵּעַם** זה גופיה נודמנה להגר שלשה מלאכים, כי היא היתה נדיקת, וכדכתיב ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה (בראשית כה-א), וברש"י זו הגר, ונקראת קטורה, על שם שנאים מעשיה כקטורת (צ"ר סא-ד) ע"ש. והמשיכה ישועה לישמעאל, רק כשהיו צמנצה, שיהיו ראויים להתגלות מלאכי מעלה, וכיון שאין ישמעאל צמדה זו, לא יכולים לעורר תשועתה של הגר לצנייהם אחריהם, לא כן לצני ישראל נתגלה הנס לרבי שמעון על ידי צן תמליון, כדי שיוכלו גם הדיוטים בדורות האחרונות להמשיך אותה נס לנצח נצחים.

**וְזָדוּן** שאומרים (בומר ואמרתם כה לחי), ושם נצרה מעיין לו, שהישועה של רבי שמעון שהיה מלומד בנסים, הם צנחי מעיין, ושאלתם מים בששון ממעיני הישועה, להיות כמעין הנובע ישועה לדורות עולם.

דמכיון שהישועה היתה מנד החסד אזי לעולם לא יבוש המעיין ע"כ.

**וּבְיַעֲתָהּ** כל נס שמתעורר לאחר זמן, אי אפשר להיות אלא דוגמת הנס שהיה צתחלתו. ואם צתחלתו נעשה הנס על ידי כח קדושת הנדיק, שהמשיך מלאכי מעלה לצנע הנס, אז לא יוכל להתעורר הישועה לעתיד, רק כאשר יהיו ישראל צמנצ שיהיו ראויים להטריח עבורם מלאך מן השמים, לא כן אם הנס מתחלה צא על ידי הדיוט, לנס כזה ראויים ישראל תמיד צכל עת וצכל זמן.

**וּבְאִשֶּׁר** ראה רבי שמעון שהנס יצוא על ידי שד, הרגיש צזה גדול ירדת הדורות, שינטרכו תמיד להתעוררות ישועה על גזירות השמד של המלכות, ויהיו ישראל צשפל המנצב שלא יהיו ראויים להתגלות החסדים על ידי מלאכים, ומזמיינס כעת הדיוט לצנע הנס, כדי שהדורות האחרונים יוכלו לעורר ישועה זו תמיד. ולכן צכה על זה רבי שמעון, ואמר שפחה של צית אצא נודמן לה מלאך ג' פעמים, אני לא פעם אחת, צודאי שבחתי להציא הישועה על ידי מלאך, אלא יצא הנס מכל מקום, קיבת הדבר שנודמן לי צן תמליון, כדי



**לעילוי נשמת**

מוה"ר ר' יקותיאל שמואל ב"ר אברהם שלמה ע"ה  
נפטר ר"ח סיון תשנ"ג לפ"ק  
ת.נ.צ.ב.ה

**הונצח ע"י**

בנו הרב ר' בנימין פאפלאנאש שליט"א  
והתנו מוה"ר ר' ישראל אשר פראמאוויטש הי"ו

**לעילוי נשמת**

מוה"ר ר' יעקב ב"ר אברהם חיים ע"ה  
נפטר כ"ה אייר תשס"א לפ"ק  
ת.נ.צ.ב.ה

**הונצח ע"י בנו**

מוה"ר ר' אברהם חיים שטערן הי"ו

**נתנדב ע"י ידידינו**

מוה"ר ר' הערשל פריעד הי"ו  
לרגל השמחה השרויה במעונו  
באירוסו בנו החתן זושא ני"ו למז"ט

**נתנדב ע"י ידידינו**

הרב ר' בנימין פאפלאנאש שליט"א  
לרגל השמחה השרויה במעונו  
באירוסו בתו שתחי' למז"ט

**נתנדב ע"י ידידינו**

מוה"ר ר' זאב שווארץ הי"ו  
לרגל השמחה השרויה במעונו  
בהולדת בתו למזל טוב

**נתנדב ע"י ידידינו**

מוה"ר ר' מאיר מרדכי בערקאוויטש הי"ו  
לרגל השמחה השרויה במעונו  
בהולדת בתו למזל טוב

**נתנדב ע"י ידידינו**

מוה"ר ר' יעקב פריץ היללמאן ני"ו  
לרגל תגלחת בנו  
כמר יקותיאל פנחס ני"ו

**נתנדב ע"י ידידינו**

מוה"ר ר' אשר איידליס הי"ו  
לרגל השמחה השרויה במעונו  
בהולדת בתו למזל טוב

**הרוצה לנדב להוצאת הגליון**

**יפנה להר"ר יואל ברא"ש פייערווערקער הי"ו**

**718.387.5770**